

DOĞUM

Göz alabildiğine uzanan pamuk tarlasında çapa ırgatları onar, on beşer kişilik saflar halinde pamuk fidelerinin zararlı otlarını dövüyor, yani çapalıyorlardı.

Güneşin altında ısı altmış beş dereceyi bulmuştu. Tozlu bir grilikle uzanan gökyüzünden tek kuş uçmuyor, güneş sallanıyordu. Terden sırlıklam ırgatların kazmaları ölçülü bir tempoyla hep birlikte inip, hep birlikte kalkıyor, kazmaların keskin ağızları kupkuru toprağa değdikçe, «Haş, haş, haş...» diye ses veriyor, yorgun ırgatların hep bir ağızdan söyledikleri, kazmaların belirli bir ölçü içinde inip kalkmasını sağlayan türkü, güneşin sarı sıcağına yorgun yorgun yayılıyordu:

«Kalanın ardına ekerler dâri
Ekerler, biçerler, sararlar yâri
.....»

Nasırlı avuçlarının terini kara şalvarına silen Ferho Üzeyir, yanbaşında çapa çapalamakta olan karısına akları kıpkırmızı gözleriyle baktı kürtçe,

— Ne o? dedi—, n'oluyorsun?

Geniş omuzlu, iriyarı bir kadın olan Gülizar'ın terden ışıldayan kara, kuru yüzü, büyük bir sancının dayanılmaz ağrısını belirten derin kırışıklar içindeydi.

Kocasının sorusuna karşılık vermedi.

Öfkelenen Ferho Üzeyir, kadının böğürünü dirseğiyle dürttü:

— Ne oluyorsun kız?

Kocasına halsizce bakan Gülizar'ın gözleri çukurlarına alabildiğine gömülmüştü. Elinden sıyrılan kazması yere düştü. Kocaman karnını avuçlarıyla bastırarak çömeldi, sonra, güneşte yer yer çatlamış kırmızı toprağa diz verdi.

Az ötede, kara şemşyesinin gölgesinde dikilmekte olan elçi gördü bunu.

— Gülizar! —diye seslendi— Öyle mi? Bırak işi, bırak haydi!

Sancı kadını öyle buruyordu ki... Kuru, güçlü parmaklarını toprağın çatlağına sokmuş, sıkıyor, sıkarken de acıdan bağırarak için için insaüstü bir dayanıyla kendini tutmağa çalışıyor, gözlerinde karaltılar uçuşuyordu. Sancı birden öyle arttı ki, elinde olmayarak «ııııh...» diye inledi.

Gebe kadının, sesini nâmehreme duyurması hem çok ayıptı, hem de günah. Karısının böğrüne okkalı bir tekme atan Ferho Üzeyir, korkunc bir küfür savurdu.

Şemşyesinin altından elçi., «Ferho...!» diye seslendi.

Yere yüzükoyun kapanan kadın sinmişti. Kocasının bunu yani sesini nâmehreme duyurmasını yanına komayacağını biliyordu. Sıcak toprağa avuçlarıyla dayanarak kalkmağa çalışırken, elçi gene,

Gülizar— ...dedi... Bırak, bırak işi baci, bırak hadi...

Sancı birden kesilmişti. Kesilmişti ama, Gülizar biliyordu ki gene, hem de deminkinden çok daha güçlü gelecek!

Tarlanın birkaç yüz metre ötesindeki kesimbaşı'na seyirtti.

Karısının ardından homurdanarak giden Ferho Üzeyir'se, elçinin yanında dikilmekte olan dokuz yaşındaki yalınayak kızına âdeta çıkıştı:

— Geç ananın yerine!

Kız hazırды zâten. Sapında anasının terli avuçlarının izi bulunan, boyu kadar kazmayı yerden aldı, safa, anasından boşalmış yere geçti.

Olağan işlerden. Türkü ve zararlı otların çapası yeniden başladı.

Kesimbaşıdaki hendeğe güneş tam tepeden vuruyordu. Yer yer pisenmişti, yeşil kertenkeleler kırmızı toprakta ordan oraya akıyorlardı.

Gülizar dimdikti hendeğe, çevreyi kolluyordu. Günün ağustosböceği cırıltılarıyla yüklü sarı sıcağını uzun uzun dinledi. Yakınlarında hiç kimse yoktu.

Karadonunun cebindekileri boşalttı ilk önce. Doğumunun yakın olduğunu bildiği için kaç vakittir derlediği öteberileri toprağa yaydı: Bir karton parçasına sarılmış iki sap iplik, demiri paslı bir jilet, renk renk bez parçaları, birtakım paçavralar, tuz, kurumuş limon... Bunları, tarlasında çapa çapaladıkları çiftliğin çöplüğünde bulmuştu. Tuzla doğacak çocuğu tuzlayacak, limonu da gözlerine sıkacaktı.

Karadonunu çıkardı, dürdü, büktü, iri bir taşın altına koydu. Paçavraları yere yaydı, kartona sarılı ipliği açtı, limonu ortadan ikiye kesti... Tam çömelecekti ki, arkasında bir kımıldı. Çıplak belden aşağısını sakınarak döndü: İri bir köpek!

Verden bir taş aldı, köpeğe attı. Ürkerek kaçan köpek büsbütün uzaklaşmadı. Islak burnuyla havayı koklayarak bekledi.

Gülizar kuşkulanmıştı. Ya şimdi doğurur da, baygınlık geçirirse... bu köpek, çocuğunu yemez miydi?

Kürt kızı Ferice'yi hatırladı: O da böyle, hendeğe doğurmuş, çocuğunu çaputlara şöyle bir sarıp bırakmış, kendinden geçmiş... Ayılınca bir de bakmış ki çocuk ortalarda yok! Aramış, taramış... taa uzaklarda, bir çalının dibinde, koca bir köpek çocuğunu yeyip durmuyor mu?

Gülizar köpeğe gene baktı, uzun uzun gözden geçirdi onu. Köpek de ona bakmaktaydı. Ama bakışı bakış değildi hayvanın!

— Sarı —dedi—, bakışın bakış değil sarı!

Nasıl etse de taa karşılardaki kızını çağırırsa...

Köpek ağır ağır yaklaşıyordu.

— Oşt! —diye bağırdı— Pis cenabet!

On metre öteye isteksizce giden köpek durdu, art ayakları üzerine çöktü, mavi ışıltılı gözleriyle bekledi.

Birden gene öncekinden daha güçlü bir sancı. Gülizar çıplak dizleri üzerinde inleyerek çöktü, toprağa avuçlarıyla kapandı. Boynundaki kalın damar mavi mavi kabarmıştı. Artık sancı sancıyı kovalıyor, her sancı bir öncekinden daha güçlü geliyordu. Birden ılık bir kan. Gülizar'ın yüzü korkunçlaştı, gözlerinden dünya silindi...

Elçi,— Ulo Ferho —dedi— Get bak hele avrada. Ölürlölür de...

Karısının doğum yapmakta olduğu hendekten yana öfkeyle bakan Ferho Üzeyir, başını salladı, söğdü, işine koyuldu. Karısına gittikçe içeriliyordu, alnından boşanan soğuk ter, kalın, püskül püskül kaşlarından sızıyordu.

— Ulo oğlum —dedi yeniden— get bak şu avrada!

Ferho kazmasını attı, yürüdü. Şimdi varıp bir tekme, bir tekme daha... Avrat elinde oyuncak mı olmuştu yani?

Hendeğin başında durdu: Gülizar yanüstü devrilmişti. Kanlı paçavraların arasında mosmor bir çocuk kimildiyor, çocuğun bir kıyıya atılmış eşini ise iri bir köpek çekiştirip duruyordu.

Hendeğe atladı. Köpek kanlı ağzını yalayarak kaçtı.

Ferho, yumuk gözleriyle kimidayan çocuğunun yüzüne inip kalkan yeşil kanatlı sinekleri kovdu, bezleri açtı: Çocuğu oğlandı;

Bir oğlaan!

Birdenbire değişti. Göğe baktı, köseleye dönmüş kara, kuru terden ışıllı yüzüyle güldü, çocuğunu kanlı paçavralarıyla yerden aldı:

— Oğlum! —diye bağırdı. Çıldıracaktı. Dört kızın üstüne bir oğlandı ha!

Erkeğini yanbaşında duyan kadınsa gözlerini açmış, doğrulmağa çalışıyordu.

Ferho,— Eferim —dedi— Eferim ulo avrat!

Kucağında oğlu, hendekten fırladı. Yer yer çatlamış kırmızı topraklarda koşmağa başladı.

Ferho'nun koşarak geldiğini gören elçi, —Aho... —dedi—. Aho... Ferho'dur yekindi gelir!

Herkes kazmasına dayanmış, koşarak gelmekte olan Ferho'ya bakıyordu. Soluk soluğa gelen Ferho, «Oğlum!» diye bağırdı, «oğlum oldu!»

Mosmor oğlunu kanlı paçavralarıyla bağrına basmıştı.

— Aman deyim —dedi elçi— Aman deyim ha. Sıkma öldürür möldürürsün de... Get cüntlüğe, evdeciye selâm et benden, yağla pekmez versin de baciya içirek!»

Artık ne yorgunluk, ne sıcak, ne de sesini nâmahreme duyurmuş kariya öfke, kin. Ferho Üzeyir yirmisinde bir delikanlıydı, kuş kadar hafif.

Çiftliğin saz örtülü damları görünen kerpiç huğlarından yana seğirtti.

Orhan Kemal